

Nejpoužívanější testovací metody založené na objektivním měření jsou tzv. kontinuální performační testy.

1. Modely zachycující poruchu pozornosti
Ověřitelná data jsou na TOVA = test variability pozornosti, jejichž diagnostický nástroj má jako jediný i schválení a registraci FDA (úřad pro schvalování léčiv, diagnostických a zdravotnických prostředků, pozn. autorky).

2. Modely zachycující narušení exekutivních funkcí

Prezentaci na kongresu měla metoda mapující síť kognitivní kontroly pomocí GO/NO-GO úloh vztahující se k příznakům desinhibice u ADHD. Z vlastních výsledků v materiálech autorů modelu, resp. jeho producenta, se senzitivita i specifita tohoto modelu pohybuje kolem 85 %.

Z metaanalýzy Arrondo et al., z 2024 při použití pouze jediné z těchto metod (každá z nich cílí na jiný příznakový okruh, pozn. autorky) jako opravdu jediného diagnostického nástroje, tj. bez kontextu dalších klinických vyšetření, je pouze mírná až střední síla důkazu. V prezentaci nebyla zmíněna falešná pozitivita či falešná negativita v detailních číselných hodnotách.

Doporučení znělo použít tyto metody jako součást komplexní diagnostiky zkušeným klinickým odborníkem.

Objektivnímu měření se věnovala jedna z mnohých posterových prezentací. Na teoretickém poli neurofyziologie skupina mladých doktorandů z Norska použila model vlny P-300 evokovaného potenciálu u souboru dětských subjektů a podařilo se jim prokázat jeho dobrou senzitivitu, kde se křivka velmi nápadně oddě-

luje od skupiny dětí bez poruchy. Tato metoda nemusí být nutně specifická výhradně pro dg. ADHD, ani pro dětský věk. Výzkum podle jeho autorů neměl za cíl primárně potvrzení diagnózy, ale potenciál k hodnocení efektu medikace, který je v dětském věku specifický.

V rámci diagnostického bloku byla také diskutována méně obvyklá diagnostická jednotka, která pravděpodobně také bude patřit do skupiny neurovývojových poruch.

Pomalé kognitivní tempo je charakterizováno převážně kognitivní alterací s následujícími příznaky:

- náchylnost k dennímu snění
- pomalé motorické tempo
- potíže udržet pozornost nebo bdělost v nudných situacích
- stále kognitivně „zamlženo“ (brain fog)
- letargie a vyšší míra kognitivní únavy, než by bylo běžné
- jeví se, jako by informace zpracovával/a pomaleji a méně přesně, než by bylo běžné

Další bloky se týkaly mimo jiné pokroku u diagnostických zobrazovacích metod nebo emoční dysregulace a komorbidního traumatu.

Velice ilustrativní byla čínská prezentace na téma emoční dysregulace u ADHD, která vybočovala délkou i rozsahem. Bylo sice potřeba se intenzivně zaposlouchat do čínské varianty kongresové angličtiny, ovšem obrazový materiál byl výjimečný svou kvalitou a logickou strukturou i vysvětlením mechanismů, a to jak obecných, tak těch specifických pro ADHD. Popisoval vzájemný přesah posttraumatických kognitivních a emočních symptomů se symptomatikou

ADHD a dopad narušení inhibiční kontroly, impulzivity, senzorického zpracování a procesů ukládání do paměti, které modifikují častější vznik posttraumatického syndromu u ADHD pacienta.

Psychoterapeutickým intervencím se zaměřením na důležitost respektování specifík ADHD se věnovali hlavně Skandinávci a Nizozemci. V péči o dorostového nebo mladého dospělého pacienta už se evidentně nemusí zabývat jejím absolutním nedostatkem, ani relativním nedostatkem možností výběru medikace. A pro Nizozemce byla charakteristická prezentace, přecházející od medicíny k filozofickým a humanitním tématům.

Shrnutí

Tento kongres byl skutečně kosmopolitní událostí velkého rozměru s rekordní účastí téměř dva a půl tisíce registrovaných účastníků ze 79 zemí světa.

Pražské kongresové centrum se svou brutální atmosférou nebylo o nic méně monstrózní. Pěkný výhled na slunečné panorama Prahy a pohodlný konferenční sál v patře na jedné straně byl snad schopen odvést pozornost od atmosféry prázdné nádražní haly z typických „československých osmdesátých let“ v přízemí na straně druhé.

Předsednictvo světové federace s prof. Faraonem z USA nešetřilo nadšením z odborného programu, z expozice uměleckých děl pacienta i milého krátkého baletního představení suity Louskáčka v provedení českých dětí. Praha evidentně zůstává populárním bodem na mapě. Na shledanou v roce 2027 v Jižní Africe.

Psychiatrie pro praxi
www.psychiatriepropraxi.cz

